

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 30 listopada 2017 r.

Adam Bodnar

II.519.1039.2017.MH

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości -

Prokurator Generalny

Kontynuując problematykę podniesioną przeze mnie w wystąpieniu z dnia 24 października 2017 r. (nr II.519.1039.2017.MH) pragnę uprzejmie poinformować, że kwestia rejestracji przebiegu czynności dowodowych dokonywanych w toku postępowania przygotowawczego była przedmiotem dyskusji podczas organizowanych przez mnie spotkań regionalnych na początku listopada br.

Konkluzje tych debat jednoznacznie wskazują na zasadność utrwalania dźwięku podczas przesłuchań prowadzonych przez prokuratora lub Policję.

W powołanym na wstępie wystąpieniu przytoczyłem, jako jeden z argumentów przemawiających za rejestracją czynności procesowych, zapewnienie większej dbałości o dochowanie wszelkich wymaganych prawem procedur, a także do większego poszanowania praw procesowych podejrzanego. W istocie bowiem rejestracja dźwięku stanowiłaby istotny element gwarancyjny dla osoby przesłuchiwanej i to niezależnie od jej statusu – podejrzanego lub świadka. Utrwalenie czynności procesowej eliminowałoby podejrzenia o wywieranie przez prowadzącego czynność nacisku lub zadawanie tendencyjnych pytań, co więcej, zapobiegłoby ewentualnym zarzutom o niewłaściwe zachowanie lub traktowanie przesłuchiwanego.

Należy w tym miejscu przywołać wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 12 kwietnia 2007 r. w sprawie Dzwonkowski przeciwko Polsce (skarga nr 46702/99), w którym Trybunał wyraźnie wskazał, że na państwach-stronach Europejskiej Konwencji o

Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności ciąży obowiązek przeprowadzenia szczegółowego i rzetelnego badania wszelkich przypadków, w których osoba zatrzymana przez Policję, lub wobec której były prowadzone inne czynności dochodzeniowe, podnosi zarzut niewłaściwego traktowania (ust. 61-62). W sprawie tej Trybunał stwierdził naruszenie przez Polskę art. 3 EKPC m.in. poprzez niewyjaśnienie w wystarczającym stopniu źródła obrażeń, które poniósł skarżący. Prowadzenie rejestracji przebiegu czynności dochodzeniowo-śledczych niewątpliwie przyczyniłoby się w znacznym stopniu do ułatwienia wyjaśnienia tego typu zarzutów w przyszłości.

O ile w przypadku przesłuchania nagrywanie dźwięku jawi się jako wystarczające, zaznaczyć należy, że w przypadku niektórych czynności dowodowych wymagających sporządzenia protokołu (np. oględzin lub eksperymentu procesowego) dla możliwości pełnego odtworzenia jej przebiegu konieczne byłoby rejestrowanie zarówno dźwięku, jak i obrazu.

Pragnę jednocześnie ponownie zaznaczyć, że moje wystąpienia nie zmierzają do wprowadzenia w postępowaniu karnym protokołu elektronicznego, a jedynie do szerszego korzystania z już istniejących instrumentów, jakie przewiduje art. 147 k.p.k. Nagranie stanowiłoby jedynie załącznik do tradycyjnego, pisemnego protokołu z prowadzonej czynności, który mógłby w takim przypadku mieć bardziej ograniczony charakter (art. 147 § 3 i 3a k.p.k.).

Obecnie obowiązujący system nagrywania czynności protokołowanych w postępowaniu przygotowawczym przewidziany w art. 147 § 1 k.p.k., ze względu na swą fakultatywność, nie jest wystarczający do pełnienia funkcji gwarancyjnej, o której mowa wyżej. Zasadne wydaje się zatem wprowadzenie obligatoryjnego nagrywania fonicznego czynności protokołowanych lub obrazu i dźwięku w przypadku niektórych czynności dowodowych.

Mając zatem na względzie przedłożone racje, proszę uprzejmie Pana Ministra o rozważenie zainicjowania odpowiednich zmian legislacyjnych i poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku w tej materii.

[*Adam Bodnar*]